

Určení výše tarifní hodnoty

Vyšel-li krajský soud při stanovení odměny zmocněnce poškozeného v trestní věci z tarifní hodnoty vztahující se jen k nemajetkové újmě a při určení výše tarifní hodnoty zcela abstrahoval od toho, že stěžovateli (poškozenému) byla přiznána i náhrada újmy majetkové (škody), porušil tím právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Skutečnost, že poškozenému vzniklo právo na náhradu nákladů řízení, jejíž výše se měla počítat i se zohledněním přiznané majetkové újmy, současně ale neznamená, že soud musí poškozenému náhradu nákladů řízení přiznat v plné výši, existují-li zde výjimečné okolnosti, pro které je namísto přiznat náhradu nákladů v nižší výši, případně ji vůbec nepřiznat.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV.ÚS 2334/23 ze dne 10.1.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele T. Ž., zastoupeného Mgr. P.N., advokátkou, sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. června 2023 č. j. 5 To 93/2023-1761, za účasti Krajského soudu v Brně, jako účastníka řízení, a Krajského státního zastupitelství v Brně, jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 7. června 2023 č. j. 5 To 93/2023-1761 bylo v rozsahu, kterým byl návrh stěžovatele na náhradu nákladů řízení zamítnut, porušeno právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. června 2023 č. j. 5 To 93/2023-1761 se v rozsahu, kterým byl návrh stěžovatele na náhradu nákladů řízení zamítnut, zrušuje. Ve zbývajícím rozsahu se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Stěžovatel se ústavní stížností domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí s tvrzením, že jím bylo porušeno jeho ústavně zaručené právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), jakož i právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny a právo na legitimní očekávání zaručené v čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

2. Stěžovatel byl poškozen podvodem, kterého se dopustila K. Š. (dále jen "odsouzená"). Odsouzená v trestní věci přistoupila na dohodu o vině a trestu a rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě (dále jen "okresní soud") ze dne 14. 11. 2022 č. j. 10 T 56/2022-1733 byla uznána vinnou ze spáchání zločinu podvodu, za což jí byl uložen trest odnětí svobody v trvání dvou a půl roku s podmíněným odkladem v trvání 4 let. Dále jí byla uložena povinnost nahradit stěžovateli (poškozenému) majetkovou škodu ve výši 1 610 609 Kč a nemajetkovou újmu ve výši 50 000 Kč.

3. Okresní soud dále usnesením ze dne 29. 3. 2023 č. j. 10 T 56/2022-1751 uložil odsouzené povinnost nahradit stěžovateli náklady řízení vzniklé přibráním zmocněnkyně (advokátky Mgr. P.V.) celkem ve výši 178 343 Kč. Dospěl k závěru, že zmocněnkyni náleží odměna za devět úkonů právní pomoci ve výši 14 980 Kč za jeden úkon. Při stanovení výše jednoho úkonu vyšel z § 10 odst. 5 a § 7 bodu 6 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách

advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Za tarifní hodnotu považoval částku 1 660 609 Kč. Dále přiznal stěžovateli paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) za devět úkonů ve výši 2 700 Kč, náhradu cestovného (§ 13 odst. 1 advokátního tarifu) ve výši 7 371 Kč a náhradu za promeškaný čas (§ 14 advokátního tarifu) ve výši 2 500 Kč.

4. Proti usnesení okresního soudu podalo námitky Okresní státní zastupitelství v Jihlavě. Státní zástupce namítal nesprávnost výpočtu tarifní hodnoty, a to, že výše náhrady nákladů přiznaná stěžovateli (poškozenému) okresním soudem je naprosto neúměrná okolnostem a pro odsouzenou navíc likvidační a fakticky znemožňující nadále postupovat podle dohody o vině a trestu. Výši určenou čistě na základě § 10 odst. 5 advokátního tarifu považoval za rozpornou s principem dobrých mravů. Současně poukázal na to, že výše odměny za jeden úkon právní služby zmocněnkyně stěžovatele jako poškozeného tak, jak ji vypočetl okresní soud, významně převyšuje odměnu obhájce v trestní věci. Krajský soud v Brně (dále jen "krajský soud") k námitkám státního zástupce napadeným usnesením zrušil usnesení okresního soudu a nově rozhodl tak, že odsouzená je povinna nahradit stěžovateli náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody (zjevně míněno újmy) ve výši 25 596,24 Kč a ve zbytku požadovaných nákladů (tj. co do částky 171 228,41 Kč) návrh stěžovatele zamítl. Krajský soud se v napadeném usnesení nejprve zabýval účelností nákladů potřebných k uplatnění práva stěžovatele na náhradu škody. Za účelně vynaložených považoval pět úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení stěžovatele, porada s klientem, uplatnění nároku stěžovatele na náhradu škody, prostudování spisu při skončení vyšetřování, účast při jednání u státního zástupce), za něž přiznal stěžovateli náhradu ve výši 3 100 Kč za jeden úkon, a to s odkazem na § 9 odst. 4 písm. a) a § 7 bod 5 advokátního tarifu. Na rozdíl od okresního soudu za neúčelné považoval náklady vynaložené v průběhu přípravného řízení za první poradu s klientem [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a výsledky odsouzené, spoluobviněné A. V. Š. a stěžovatele [vše podle § 11 odst. 1 písm. e) advokátního tarifu]. Úkon první porada s klientem byl pokryt v rámci úkonu převzetí a přípravy zastoupení, neboť oba úkony se konaly týž den a zmocněnkyně stěžovatele neuvedla časové okolnosti této porady (od kdy do kdy měla trvat). Ohledně úkonů účasti na výsleších svědků a poškozeného krajský soud uvedl, že těžiště dokazování je dáno až u hlavního líčení. Zmocněnkyně stěžovatele měla navíc možnost seznámit se s obsahem těchto procesních výsledků při úkonu prostudování spisu při skončení vyšetřování, za který jí byla odměna řádně přiznána.

5. Při stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby nepoužil krajský soud na rozdíl od okresního soudu § 10 odst. 5 a § 7 bod 6 advokátního tarifu, nýbrž s ohledem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2021 sp. zn. 25 Cdo 3771/2020 a okolnosti věci (přistoupení odsouzené na dohodu o vině a trestu a jejímu závazku na náhradu škody stěžovateli) vyšel s odkazem na § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu a korektiv dobrých mravů z paušální tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč. Vzal-li by totiž krajský soud za tarifní hodnotu stěžovateli celkově přiznanou výši náhrady újmy (jak majetkové škody, tak i nemajetkové újmy), náležela by zmocněnkyni stěžovatele náhrada ve výši 14 980 Kč za jeden úkon právní služby, což by podle krajského soudu bylo značně disproporcionální ve vztahu k výši odměny obhájce za zastupování pachatele trestné činnosti.

II. Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel předně nesouhlasí se závěrem krajského soudu o nepřiznání náhrady nákladů za účast zmocněnkyně na úkonech v přípravném řízení z důvodu jejich neúčelnosti, jakož i s nepřiznáním části náhrady cestovních nákladů. Konkrétně šlo o výsledky odsouzené, výsledky spoluobviněné a výsledky stěžovatele. Podle § 154 odst. 1 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, má poškozený právo na náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatnění svého nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce. Přestože odsouzená svoji vinu uznala a projevila ochotu nahradit stěžovateli způsobenou újmu, byla role zmocněnkyně zásadní, a to z hlediska zjišťování rozsahu majetkové škody a nemajetkové újmy.

Krajskému soudu vytýká, že posoudil neúčelnost vynaložených nákladů paušálně, aniž by své důvody blíže konkretizoval. Krajský soud nevysvětlil, z jakého důvodu nepovažoval aktivitu zmocněnkyně na výsleších obviněných i na výslechu stěžovatele za potřebnou.

7. Dále nesouhlasí se stanovením paušální výše náhrady podle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. Namítá, že praxi vycházející z výše zmiňovaného usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3771/2020 chce krajský soud přenášet i do trestněprávní oblasti, bez ohledu na to, jakou formu měla újma poškozeného a jaká částka byla poškozenému přisouzena. Poukazuje na to, že uvedené usnesení se týká náhrady nemajetkové újmy. Stěžovateli však byla přiznána i náhrada majetkové škody (1 610 609 Kč), přičemž výše náhrady nemajetkové újmy činila pouze 50 000 Kč. Ustanovení § 8 odst. 1 advokátního tarifu nelze podle stěžovatele svévolně obcházet s poukazem na § 9 advokátního tarifu. Lze-li hodnotu věci nebo práva přesně vyjádřit v penězích, považuje se za tarifní hodnotu právě výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva v době započetí úkonu právní služby. Při zastupování poškozeného, jemuž byla přiznána v adhezním řízení konkrétní částka, jako součet náhrady majetkové škody a nemajetkové újmy, by se mělo vycházet z takto přisouzené peněžní částky (srov. § 10 odst. 5 advokátního tarifu). V postupu krajského soudu spatřuje nelogičnost, rozpor s principem předvídatelnosti práva a ve svém důsledku i rozpor s principem právní jistoty. Stěžovatel zdůrazňuje, že je znevýhodněn oproti jiným poškozeným v obdobném postavení, i oproti žalobci, který by se domáhal zcela totožného nároku na náhradu majetkové škody v občanskoprávním řízení.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, přičemž tato oprávněnost se subjektivně stěžovatele týká jen ohledně části výroku napadeného usnesení, kterou byla část jeho návrhu zamítnuta, ve vyhovující části stěžovatel oprávněnou osobou není. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"). Ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

IV. Průběh řízení před Ústavním soudem

9. Soudkyně zpravodajka si podle § 42 odst. 3 zákona o Ústavním soudu vyžádala spis vedený u okresního soudu pod sp. zn. 5 T 135/2022 a vyzvala účastníka řízení a vedlejší účastníky řízení k vyjádření se k ústavní stížnosti.

10. Krajský soud ve vyjádření odkázal v plném rozsahu na napadené usnesení.

11. Krajské státní zastupitelství v Brně výslovně sdělilo, že nevyužije možnosti vyjádřit se k ústavní stížnosti. Postavení vedlejšího účastníka se ve sdělení nevzdalo.

12. Odsouzená soudu sdělila, že momentálně nemá právní zastoupení a bude je řešit přes Českou advokátní komoru, poznamenala, že částku požadovanou stěžovatelem považuje za absurdní. Odsouzená svou argumentaci ve lhůtě stanovené pro vyjádření nikterak nedoplnila a Ústavnímu soudu ani nedoložila, že by si nějakým způsobem opatřila advokáta pro zastupování před Ústavním soudem, nebo že by činila kroky k jeho zajištění. V souladu s poučením, kterého se odsouzené dostalo, se má za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdala (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. [49/1973](#) Sb. a zákona č. [30/2000](#) Sb.).

13. Vzhledem k tomu, že vyjádření účastníka i vedlejšího účastníka řízení neobsahovala nic nového, resp. pouze odkazovala na napadené rozhodnutí, neměl Ústavní soud důvod zasílat je stěžovateli na vědomí a k případné replice.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

A) Obecná východiska pro posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

14. Ústavní soud připomíná, že není součástí soustavy soudů [čl. 91 odst. 1 Ústavy České republiky (dále jen "Ústava")] a nepřísluší mu výkon dozoru nad jejich rozhodovací činností. Do rozhodovací činnosti soudů je Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele.

15. Stěžovatel brojí proti rozhodnutí, které se týká náhrady nákladů vzešlých ze zastupování stěžovatele (poškozeného) v trestněprávní věci. Ústavní soud připomíná, že k problematice nákladů řízení se staví rezervovaně a podrobuje ji omezenému ústavněprávnímu přezkumu, ačkoli může mít citelné dopady do majetkové sféry účastníků řízení. Z hlediska kritérií spravedlivého procesu nelze klást rovnítko mezi řízení vedoucí k rozhodnutí ve věci samé a rozhodování o nákladech řízení, neboť spor o náklady řízení zpravidla nedosahuje intenzity opodstatňující výrok Ústavního soudu o porušení ústavně zaručených práv stěžovatele. Na druhé straně je však třeba mít na zřeteli, že rozhodování o nákladech řízení je integrální součástí celého soudního procesu. Výrok o nákladech řízení musí korespondovat s výsledkem řízení ve věci samé, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení tak může nabýt ústavněprávní dimenzi v případě extrémního vykročení z pravidel upravujících toto řízení, což nastává např. v důsledku interpretace a aplikace příslušných ustanovení zákona, v nichž by byl obsažen prvek svévole [např. nálezy ze dne 8. 7. 1999 sp. zn. III. ÚS 224/98 (N 98/15 SbNU 17), ze dne 4. 7. 2001 sp. zn. II. ÚS 598/2000, ze dne 17. 5. 2001 sp. zn. III. ÚS 727/2000 (N 75/22 SbNU 145), ze dne 24. 5. 2001 sp. zn. III. ÚS 619/2000 (N 79/22 SbNU 165), ze dne 10. 1. 2006 sp. zn. I. ÚS 633/05 a další; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <https://nalus.usoud.cz>].

16. I když se problematika nákladů řízení může jevit ve srovnání s vlastním předmětem řízení jako méně významná, je třeba vzít v úvahu, že právo na přiznání přiměřené a právním předpisem stanovené náhrady nákladů, které úspěšné straně v řízení vzniknou, je součástí práva na soudní ochranu a také souvisí, jde-li konkrétně o náklady právního zastoupení, s právem na právní pomoc ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny. Nepřiznal-li obecný soud stěžovateli svévolně náhradu nákladů ve výši stanovené v příslušné právní normě, může tím dle okolností případu odeprít stěžovateli právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. nálezy ze dne 31. 3. 1999 sp. zn. IV. ÚS 15/99 (N 50/13 SbNU 359), ze dne 4. 7. 2021 sp. zn. II. ÚS 598/2000 a ze dne 11. 6. 2009 sp. zn. II. ÚS 2811/08].

B) Vztažení obecných východisek na posuzovanou věc

17. Stěžovatel v ústavní stížnosti nastolil dva základní okruhy námitek. První se týká posouzení účelnosti nákladů za konkrétní úkony právní služby v přípravném řízení. Druhý pak stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby.

K účelnosti úkonů právní služby

18. Co se týče posouzení účelnosti úkonů právní služby (první porada s klientem a účast na výsleších odsouzené, spoluobviněné A. V. Š. a stěžovatele), je třeba vyjít z toho, že uvedené je otázkou interpretace a aplikace podústavního práva, jejichž řešení náleží soudům obecným. Judikatura

Ústavního soudu [např. nálezy ze dne 22. 3. 2022 sp. zn. I. ÚS 1882/21, ze dne 16. 11. 2021 sp. zn. III. ÚS 1033/21 a ze dne 3. 11. 2020 sp. zn. III. ÚS 1255/18 (N 203/103 SbNU 39)] potvrzuje, že jsou obecné soudy oprávněny posuzovat účelnost jednotlivých úkonů právní služby. Ústavní soud není oprávněn zkoumat, zda ten který úkon právní služby v konkrétní věci lze považovat za účelný či nadbytečný. V této souvislosti připomíná, že případná věcná nesprávnost (nezákonnost) rozhodnutí orgánu veřejné moci není referenčním hlediskem ústavněprávního přezkumu, a tudíž námitky na ní postavené nemohou opodstatněnost ústavní stížnosti založit.

19. Důvodem zásahu Ústavního soudu může být až, je-li příslušné rozhodování zatíženo prvkem libovůle (či dokonce svévole), což lze vyvozovat např. z tzv. nepřezkoumatelnosti vydaných rozhodnutí, anebo jde-li o proces intepretace a aplikace podústavního práva, z přítomnosti vad specifikovaných v nálezu ze dne 25. 9. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 85/06 (N 148/46 SbNU 471). Pochybení takové povahy ale Ústavní soud nezjistil. Z napadeného rozhodnutí je patrné, z jakých důvodů krajský soud nepovažoval výše zmiňované úkony právní služby za účelně vynaložené a proč za ně tudíž nebylo možno stěžovateli přiznat odměnu (viz body 10 a 11 napadeného usnesení). Napadené usnesení je odůvodněno způsobem, který nevybočuje z mezí ústavnosti. Lze z něj seznat rozhodovací důvody, které k postupu krajského soudu vedly. Není tedy pravdou, že by krajský soud svoje závěry ohledně neúčelnosti konkrétních úkonů právní služby neodůvodnil a že by jeho rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné. Odlišný názor stěžovatele na posouzení účelnosti jednotlivých provedených úkonů na tomto závěru nemůže sám o sobě nic změnit.

Ke stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby

20. Při stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby krajský soud záměrně a v celém rozsahu nákladů stěžovatele (tedy jak u nemajetkové újmy, tak i u majetkové škody) aplikoval § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu s odůvodněním, že by při aplikaci § 10 odst. 5 advokátního tarifu docházelo ke značnému zvýhodňování zmocněnců oproti obhájcům, což neměl podle krajského soudu zákonodárce v úmyslu. Přitom poukázal na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3771/2020. Ústavní soud pro účely stanovení výše odměny zmocněnce poškozeného při náhradě nemajetkové újmy aproboval závěry vyplývající z uvedeného usnesení Nejvyššího soudu v usnesení ze dne 14. 2. 2023 sp. zn. I. ÚS 198/23, podle něhož je v těchto případech třeba vycházet z paušální tarifní hodnoty 50 000 Kč za analogického použití § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. Shodně se Ústavní soud vyjádřil i v usnesení ze dne 31. 10. 2023 sp. zn. IV. ÚS 2214/23 a návazně pak i v nálezu ze dne 5. 12. 2023 sp. zn. IV. ÚS 2137/23, z jehož nosných důvodů je třeba vycházet.

21. Ohledně stanovení tarifní hodnoty pro sazbu odměny v souvislosti s nárokem na náhradu nemajetkové újmy tedy nelze mít proti postupu krajského soudu žádné výhrady.

22. Za vadné lze ovšem mít z pohledu porušení ústavně zaručených práv to, že krajský soud vyšel z tarifní hodnoty vztahující se jen k nemajetkové újmě a při určení výše tarifní hodnoty zcela abstrahoval od toho, že stěžovateli byla přiznána i náhrada újmy majetkové (škody). Přesněji řečeno byl si toho vědom, ale z důvodů shora předestřených, které lze rozdělit na a) okolnosti zvláštního zřetele hodné spočívající jednak v tom, že byla uzavřena dohoda o vině a trestu, a pak v poměrech odsouzené a možném likvidačním dopadu výše odměny přiznané okresním soudem, a b) nerovnost s vyšší tarifní hodnoty použité pro výpočet odměny obhájce v trestní věci.

23. Podobně jako v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2137/23 i v nyní posuzované věci srovnával krajský soud odměnu zmocněnce stěžovatele (poškozeného) s odměnou obhájce obviněných, aniž by však srovnal odměnu zmocněnce poškozeného a odměnu advokáta, která by mu náležela při zastupování žalobce v civilním řízení, jež by probíhalo o identickém nároku na náhradu majetkové škody a nemajetkové újmy. Nelze totiž přehlížet, že předmětem adhezního řízení je soukromoprávní nárok poškozeného, a je tak logické usilovat o sjednocení soudní praxe v adhezním řízení a občanskoprávním řízení.

Krajským soudem zastávaný přístup, snažící se zamezit vzniku nerovnosti mezi dvěma subjekty (zmocněncem a obhájcem), vede k nerovnosti mezi jinými dvěma subjekty (mezi zmocněncem poškozeného v trestním řízení a advokátem zastupujícím žalobce v civilním řízení). Krácením výše tarifní hodnoty pro sazbu odměny zmocněnce stěžovatele je vytvářen nedůvodný rozdíl v honorování advokáta prosazujícího soukromoprávní nárok poškozeného v adhezním řízení oproti tomu, jak by byla činnost téhož advokáta honorována při uplatňování téhož nároku v civilním řízení. Stěžovatelova námitka, že není žádný rozumný důvod pro to, aby výše tarifní hodnoty věci, ze které se počítá odměna advokáta, se lišila podle toho, zda poškozený nárok uplatňuje v řízení trestním nebo civilním, je důvodná; rozumný důvod nespočívá ani v tom, že v téže věci by odměna obhájce byla nižší.

24. Ani v nyní posuzované věci tak nenachází Ústavní soud legitimní důvod pro to, aby při zastupování klientů s totožným soukromoprávním nárokem byla výše tarifní hodnoty rozhodná pro sazbu odměny advokáta určována jinak pouze v závislosti na tom, zda jde o řízení trestní, nebo o řízení civilní. Jistě nelze přehlížet, že poškozený a jeho zmocněnec mají v trestním řízení při prosazování nároku na náhradu škody, nemajetkové újmy či na vydání bezdůvodného obohacení často ulehčenou úlohu, neboť je oprávněnost tohoto nároku do značné míry (resp. někdy i v plné míře) objasňována činností orgánů činných v trestním řízení. Pak ovšem adekvátní řešení menší intenzity a významu činnosti advokáta - zmocněnce spočívá zásadně v redukci počtu úkonů právní služby (posuzování jejich účelnosti), popř. povahy takového úkonu, nikoli v redukci výše tarifní hodnoty rozhodné pro sazbu odměny.

25. Vzhledem k tomu, že stěžovateli byla v posuzované věci přisouzena nejen náhrada nemajetkové újmy (s fixní tarifní hodnotou 50 000 Kč), ale i náhrada majetkové újmy, u které se výše tarifní hodnoty rovná výši náhrady, měl k tomu krajský soud také přihlížet, a při určení sazby odměny tak měl vycházet z tarifní hodnoty odpovídající součtu dvou zmíněných tarifních hodnot (§ 12 odst. 3 advokátního tarifu).

26. To, že stěžovateli vzniklo právo na náhradu nákladů řízení, jejíž výše se měla počítat i se zohledněním přiznané majetkové újmy, současně ale neznamená, že soud musí stěžovateli náhradu nákladů přiznat v plné výši. Z důvodů hodných zvláštního zřetele, jak zmiňuje § 150 občanského soudního řádu, respektive pro povahu věci či okolnosti případu slovy § 154 odst. 2 trestního řádu, soud může výjimečně náhradu zcela či zčásti nepřiznat. Současně v souvislosti s případnou aplikací moderačního práva soudu nelze opomenout ustálenou judikaturu Ústavního soudu, podle níž má soud, který zvažuje aplikaci moderačního práva, povinnost dát účastníkům prostor se k tomuto vyjádřit a umožnit jim tak vznášet tvrzení či důkazní návrhy, které by mohly aplikaci tohoto ustanovení ovlivnit [srov. k tomu např. nálezy ze dne 12. 10. 2005 sp. zn. II. ÚS 322/03 (N 198/39 SbNU 105), ze dne 21. 5. 2008 sp. zn. II. ÚS 814/08 (N 97/49 SbNU 451), ze dne 5. 6. 2008 sp. zn. IV. ÚS 1391/07 (N 102/49 SbNU 515), ze dne 23. 10. 2008 sp. zn. I. ÚS 2569/07 (N 181/51 SbNU 235), ze dne 10. 6. 2010 sp. zn. II. ÚS 2189/09 (N 124/57 SbNU 551), ze dne 30. 4. 2013 sp. zn. I. ÚS 4677/12 (N 73/69 SbNU 273), ze dne 11. 10. 2016 sp. zn. IV. ÚS 899/15 (N 187/83 SbNU 71)]. Jen tak je postup soudu předvídatelný a dostojí zásadě kontradiktornosti řízení.

27. Nelze vyloučit, že i v posuzované věci důvody (okolnosti) hodné zvláštního zřetele do jisté míry existují. Napadené rozhodnutí krajského soudu pro svou obecnost a pro zahrnutí hlediska korelace s výší odměny obhájce je však v tomto směru nepřezkoumatelné, a tak neústavní. Bude-li krajský soud (k námitce státního zástupce) jako důvod zvažovat a posuzovat poměry odsouzené, bude muset přihlížet i k poměrům stěžovatele jako poškozeného. Bude muset mít na zřeteli, že to byla odsouzená, kdo stěžovateli trestným činem způsobil újmu a kdo svým jednáním vyvolal trestní řízení, v němž se stěžovatel nechal po právu právně zastoupit a v souvislosti s tím musel vynaložit náklady, na jejichž náhradu mu vzniklo právo. Zatím z ničeho neplyne, že by výše přiznané náhrady nákladů řízení měla být snížena až do takové míry, jak by odpovídalo jen vyhovující části výroku napadeného

usnesení krajského soudu (výše sazby odměny, ze které vycházel krajský soud je totiž zhruba jen pětina v porovnání s vyšší sazbou odměny, na jejíž náhradu stěžovateli vzniklo právo podle správné tarifní hodnoty).

28. Ústavní soud uzavírá, že napadeným usnesením krajského soudu v zamítavé části výroku bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny a právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu v takovém rozsahu vyhověl ústavní stížnosti a napadené usnesení krajského soudu podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil. Ústavní soud takto rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť měl za to, že od něho nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu). Ve zbývajících částech Ústavní soud ústavní stížnost odmítl podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu jako návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou.

29. Krajský soud tak znovu posoudí (vypočte), v jaké výši stěžovateli vzniklo právo na náhradu nákladů řízení, přičemž je vázán právním názorem Ústavního soudu vyjádřeným v tomto nálezu. Bude-li zvažovat přiznání náhrady nákladů řízení v nižší výši, než na jakou stěžovateli vzniklo právo, umožní stěžovateli (a pak i odsouzené, nebude-li stěžovatel s úvahami souhlasit) se k takové úvaze (a konkrétně zvažovaným okolnostem) před novým rozhodnutím vyjádřit.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděleku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)